

HRVATSKA RIJEČ

LIST ZAJEDNICE HRVATA U MAKEDONIJI

LIPANJ 2010. g. BR. 25

ČESTIT DAN DRŽAVNOSTI

DJECA ZA DJECU I OSMIJEH NA NJIHOVIM LICIMA

**ГЛАСИЛО НА ХРВАТИТЕ
ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

**GLASILO ZAJEDNICE HRVATA
U REPUBLICI MAKEDONIJI**

Glavna i odgovorna urednica:
Marija Damjanovska

Redakcija:
Marija Damjanovska
Snježana Trojačanec
Ljerka Totch Naumova
Goran Adamovski

Lektor:
Sandra Nikolova

Fotografija:
Vlaho Brangjolica

Grafički dizajn i priprema:
Ana Andreeva

Tisak:

Nakladnik:
Zajednica Hrvata u R. Makedoniji
Skopje, Nikola Parapunov bb,
zgrada 8.
Tel/fax: 389 30 79 533
Poštanski pretinac: 832
web: www.zhrm.org.mk
e-mail: zajednica.hrvata@gmail.com
Tajnica: Helena Đorđievska
Za nakladnika: Snježana
Trojačanec

**Glasi se tiska sredstvima
Ministarstva kulture
na temelju
odobrenog projekta
i besplatno je.**

Uvodnik

Očuvanje nacionalnog identiteta i građenje mostova između hrvatskog i makedonskog naroda glavni su razlog postojanja i rada Zajednice Hrvata u Makedoniji, a čemu je posvećeno najviše pozornosti i u ovom razdoblju. Temelj toga je poznavanje hrvatskog jezika i tradicija, i razvijanje što bogatije suradnje osobito na kulturnom planu između Hrvatske i Makedonije. U tom cilju organizirana je redovna nastava hrvatskog jezika za djecu Hrvata i upravo je izašla prva generacija polaznika koju je vodila nastavnica Sandra Nikolova, službeno naznačena 2009. od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa. Nastava se odvija u četiri grada: Skopju,

Bitoli, Kumanovu i Štipu, no ne možemo se pohvaliti velikom masovnošću polaznika imajući na umu koliko Hrvata živi u ovim gradovima. Na početku školske godine na nastavu je krenulo u skupinama mlađih učenika 24, a u skupinama starijih učenika 35. Hrvatsku nastavu ove godine završilo je 46 učenika u svim mjestima u Republici Makedoniji gdje se ove godine održavala nastava. Valja istaknuti da su učenici dolazili rado na nastavu i pratili s velikim zanimanjem sve nastavne sadržaje.

Istovremeno Zajednica nastoji i starijim Hrvatima obnoviti znanje hrvatskog jezika i upoznati ih s nekim „novinama“ u jeziku, radi čega je u lipnju organiziran sedmodnevni tečaj, koji je vodila poznata kroatistica sa Sveučilišta u Zagrebu docentica dr. sc. Sanja Vulić.

Zajednica ne zaostaje ni u građenju mostova i veza između hrvatskog i makedonskog naroda. Pokraj mnogobrojnih književnih i umjetničkih društava stvaralaca iz dvije države, te povezivanja na zajedničkom projektu „Sličnosti i razlike Jadranskog mora i Ohridskog jezera“ pučkih škola „Stoja“ iz Pule i „Hristijan Todorovski Karpoš“ iz Skopja, zadnji projekt u kome je bila uključena Zajednica Hrvata u Makedoniji je Humanitarni koncert „Djeca za djecu i njihov osmijeh na licu“ koji je održan 29. svibnja u Univerzalnoj sali u Skopju. Sredstva od ulaznica namenjena su za djecu Onkološkog odjela na klinici u Skopju.

Koncert je organizirala Makedonsko-hrvatska udruga za promicanje kulturnih vrijednosti i veza „Spectrum“ i zbor „Pahuljice“ iz Zagreba, pod pokroviteljstvom općine Centar u Skopju. Na koncertu su nastupili dječji zborovi „Zlatno Slavejče“ iz Skopja i „Pahuljice“ iz Zagreba. Članovi Zajednice Hrvata od početka aktivno su pomagali u pripremanju koncerta, a mališanima iz Zagreba bili domaćini u razgledavanju i upoznavanju kulturno umjetničkih znamenitosti Skopja.

Za uspješnu suradnju Zajednica je dobila zahvalnicu uz tople riječi pohvale predsjednice „Spectruma“ Slavice Koretić i glasnogovornice općine Centar Lidije Nedelkavske: „Da se surađuje s vama više je od zadovoljstva, jer ste pokazali veliku profesionalnost, što nam daje za pravo da vjerujemo kako će svaka naša dalja suradnja biti isto tako uspješna“.

Humanitarni koncert djece Skopja i Zagreba dobio je značajno mjesto na portalima Hrvatske matice iseljenika, (<http://www.matis.hr/vijesti.php?id=3181>), Hrvatskog informativnog centra, (<http://www.hia.com.hr/vijesti-hui08.htm>), pa čak i na hrvatskom portalu u Švicarskoj (<http://www.croatia.ch/kako/100604.php>).

Marija Damjanovska

XII. godišnji sabor Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji

„Vjerujem da svi vi koji ste danas ovdje želite sačuvati sve vrijednosti koje smo zajedno uz tako puno truda godinama izgradili i nastaviti našu misiju za očuvanje hrvatske tradicije, kulturne baštine i onoga najvrijednijeg, hrvatskog jezika i Hrvatske u srcu. Dragi moji Hrvati, to je najmanje što možemo i moramo učiniti za sve one koji će doći poslije nas,“ naglasila je predsjednica mr.sc.Snježana Trojačanec 28.veljače u pozdravnom govoru na XII.godišnjem saboru, najbrojnije zajednice građana, Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji. ”

U svečanom dijelu, sudionike Sabora pozdravili su mnogobrojni gosti i u svojim pozdravnim govorima pokraj pohvala za uspješan rad Zajednice, istaknuli su:

Ivanka Roksandić, zastupnica Sabora Republike Hrvatske, članica Odbora za Hrvate izvan Hrvatske, govorila je o zalaganjima Hrvata u Makedoniji na očuvanju nacionalnog identiteta. Petar Barišić, načelnik Samostalne službe za Hrvate u inozemstvu u Ministarstvu vanjskih

poslova i europskih integracija, najavio je novi pristup prema Hrvatima izvan domovne na planu zaštite njihovih prava. Milan Bošnjak, predstavnik Ministarstva znanosti obrazovanja i športa Uprave za međunarodnu suradnju i europske integracije iznosio je neke podatke u svezi očuvanja hrvatskog jezika izvan domovine, spomenuvši kako na četiri kontinenta u 20 država ima sedam tisuća učenika kojima 94 učitelja drže nastavu hrvatskog jezika, a na

Ivanka Roksandić,
zastupnica Hrvatskog
sabora, članica Odbora za
Hrvate izvan Hrvatske.

lektoratima u 24 države dvije tisuće studenata uči hrvatski jezik, glazbu i umjetnost.

U svojem obraćanju Blagorodna Dulić, zastupnica Saboranja Republike Makedonije i predsjednica Skupine zastupnika za suradnju sa Saborom Republike Hrvatske pred Saborom Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji, govorila je o provođenju Ugovora između Republike Hrvatske i Republike Makedonije. Miroljub Orlandić, predsjednik Udruge Crnogoraca u Republici Makedoniji i predsjednik Mreže za multikulturalizam Makedonije zadržao se na aktivnostima u Mreži, dok su Mišo Hepp, predsjednik Ureda hrvatske državne samouprave u Mađarskoj i Branko Horvat, predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća u Republici Srbiji predstavili su aktivnosti svojih udruga.

Skupu su se obratili hrvatski veleposlanik Nj. E. Ivan Kujundžić, monjsinor Antun Cirimotić, predstavnik Katoličke crkve u Makedoniji i Vesna Babić Petrovska, ravnateljica Agencije za zaštitu prava manjina u Vladi Makedonije.

Potom je odlukom Predsjedništva

Blagorodna Dulić,
zastupnica Saboranja
Republike Makedonije

ZHRM-a bivši predsjednik Zajednice maestro Ljubomir Brangjolica proglašen počasnim predsjednikom, a tvrtkama donatorima dodjeljene zahvalnice.

U radnom dijelu Sabora u okviru uobičajenog dnevnog reda predsjednica Snježana Trojačanec izdvojila je najvažnije, stotinu aktivnosti u ovih 12 mjeseci intenzivnog rada. Spomenula je projekt, bazu podataka u kojoj je kompletno obrađeno više od polovine članova u Skopju, a u cijelosti su evidentirani članovi u ograncima Kumanova i Štipa.

U području izdavačke djelatnosti uz dva prošlogodišnja broja „Hrvatske riječi“, ove godine bit će izdato najmanje četiri broja.

Tradicionalno sudjelovanje na pjesničkim susretima u Rešetarima i susretima književnika u Rovinju, a po prvi put pjesme učenika hrvatskog jezika objavljene su u posebnoj zbirci pjesama tiskanoj u Rešetarima.

Kontinuirano nastavlja rad i zbor „Dobra volja“, sada na novoj lokaciji i s novim dirigentom. Športska skupina nogometaša Zajednice sudjelovala je na II. europskom nogometnom prvenstvu u Splitu i osvojila dva pehara za fer play, a članovi Šahovskog kluba

održavaju redovite turnire sa šahovskim klubovima iz Skopja.

Pokraj ostalih aktivnosti, spomenula je i projekt „Sličnosti i razlike Jadranskog mora i Ohridskog jezera“ koji su u organizaciji Zajednice pripremili i predstavili jedni drugima razmjenom posjeta, učenici pučkih škola „Stoja“ iz Pule i „Hristijan Todorovski-Karpoš“ iz Skopja.

Snježana Trojačanec je istakla kako će se aktivnosti nadovezati s planom za 2010. godinu koji je jako ambiciozan, a prioritetna aktivnost je očuvanje hrvatskog identiteta učenjem hrvatskog jezika uz potporu MZOS-a. Planirane su i večeri glazbe, pjesničke riječi u Skopju i ograncima, potom suradnja s KUD-ovima iz Hrvatske, obilježavanje katoličkih blagdana, proslava Dana državnosti Republike Hrvatske uz odgovarajuće priredbe, tribine, izložbe i koncert u Tjednu hrvatske kulture, nastavljanje dobre suradnje s HMI sudjelovanjem naših članova na svim radionicama, seminarima, školama i tečajevima, kao i okupljanjem Hrvata diljem Makedonije. U povodu toga na Saboru je donijeta odluka o osnivanju još jednog ogranka Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji, u Velesu.

mr.sc. Ljerka Totch Naumova

Djeca iz zbora Pahuljice, s članovima ZHRM ispred Spomen Doma Majke Terezije u Skopju

Humanitarni koncert „Djeca za djecu i njihov osmijeh na licu“

Makedonsko-hrvatska udruga za promicanje kulturnih vrijednosti i veza „Spectrum“ u suradnji s dječjim zborom „Pahuljice“ iz Zagreba organizator je projekta „Djeca za djecu i njihov osmijeh na licu“.

Nositelj pokroviteljstva ovog kulturnog i humanitarnog događaja je Općina Centar u Skopju i Ured gradonačelnika gospodina Vladimira Todorovića. S obzirom da se radilo o velikom i obimnom poslu, kako u pripremi organizatorskog dijela tako i u što uspješnijoj realizaciji samog projekta u dogovoru s Općinom Centar uključili su se svojim iskustvom i radom članovi ZHRM-a.

Pri dolasku u Skopje 28. svibnja sudionici projekta, gosti iz Zagreba, posjetili su prostorije ZHRM gdje ih je dočekala predsjednica mr.sc. Snježana Trojačanec sa svojim suradnicima. Poslije toga slijedio je prijam u Općini Centar. Dočekale su ih djevojke u makedonskoj nošnji s pogačom i solju. Započelo je druženje s djecom iz zbora „Zlatno slavejče“, s njihovim domaćinima i predstavnicima Općine Centar koji su za tu prigodu priredili mali domjenak.

Održana je i press konferenciji na kojoj su se obratili gradonačelnik Vladimir Todorović, Slavica Koretić, predsjednica udruge „Spectrum“, Ivančica Matković - Kezele, umjetnička voditeljica zbora „Pahuljice“, Violeta Krstić i Ljerka Totch Naumova - predstavnice ZHRM.

Vladimir Todorović i predsjednica Spectruma Slavica Koretić

Zbor Pahuljice s organizatorima iz udruge „Spectrum“ iz Zagreba i s članovima ZHRM u prostorijama Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji u Skopju

Utvrđen je zajednički cilj svih sudionika ovog humanitarnog koncerta, a to je uspostavljanje kulturne suradnje među djecom Makedonije i Hrvatske, njihovo zbližavanje i razvoj dječje svijesti za pomaganje drugima kojima je pomoć potrebna. Sredstva od ulaznica namijenjena su obnovi dječjeg onkološkog odjela bolnice u Skopju.

U popodnevним satima članovi ZHRM među kojima: Violeta Krstić, povjestičar umjetnosti kao vodič, Marjan, Sonja, Silvija i Ljerka organizirali su gostima iz Zagreba razgledanje Spomen doma Majke Tereze, Galerije „Oko“ gdje se dogodio susret s umjetnikom Stefanom Haždi - Nikolovim i s njegovim umjetničkim slikama, posjet Muzeju grada Skopja, razgledanje izložbe velikog makedonskog umjetnika Petra Mazeva, koncertne dvorane i eksponata, potom šetnja Ulicom Makedonija i slikanje ispred spomenika uz mnogo znatiželjnih upita na koje su članovi ZHRM vrlo rado davali odgovore. Umor je polako savladavao djecu koja su 13 sati putovala na relaciji Zagreb - Skopje, tako da je i razgledanje Starog grada predviđeno ovom agendom odgođeno za drugi dan.

Projekt „Djeca za djecu i njihov osmijeh na licu“, realizirao se 29. svibnja humanitarnim koncertom u koncertnoj dvorani „Univerzalna sala“ u Skopju. Na koncertu, zbor „Pahuljice“ je nastupio u jednom dijelu

sudionicima programa.

Na kraju tog predivnog koncerta koji je bio poseban događaj, gosti iz Zagreba dijelili su djeci licitarska srca, hrvatski suvenir koji simbolizira prijateljstvo, nevidljivi most i ljubavnu sponu među ljudima.

Gosti iz Zagreba na oproštaju uz prigodne darove dodijelili su ZHRM-u zahvalnicu za nesebičnu pomoć u realizaciji humanitarnog projekta „Djeca za djecu i njihov osmijeh na licu“.

mr.sc. Ljerka Totch Naumova

Prijam djece u općini Centar

Nastup umjetnika iz Zagreba na manifestaciji „Dionisijeve slave“

Bogatim kulturnim događanjima 26. i 27. veljače u Skopju održana je 17-ta tradicionalna kulturna manifestacija „Dionisijeve slave“. Organizator manifestacije je Kulturni centar „Skrb i utjeha –Tiha“ uz potporu Ministarstva kulture Republike Makedonije, Sobrajna grada Skopja, donacija makedonskih tvrtki i medijskih sponzora.

Dvorana Gradske knjižnice „Braća Miladinovci“ bila je pretijesna da primi sve uzvanike među kojima su nazočili veliki broj javnih i kulturnih radnika, kao i članova Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji.

Raznovrsnost programskih priredbi počevši s književnom riječi, promocijom knjiga, izložbama, folklornim plesovima, pjesmom, kazališnom predstavom „Buđenje anđela“ u izvedbi Kazališta „Skrb i utjeha“ dočarala je simbol Dionisa boga vina i plodnosti kao simbola slijeđenja života preko pjesme, plesa, kazališta, kruha i soli. Bogatstvo programskih nastupa sudionika izvan domovine pokazalo je kako Makedonci u Albaniji, Bugarskoj, Grčkoj i Republici Hrvatskoj njeguju i čuvaju svoje običaje i kulturnu baštinu.

Završnicu programa označila je kruna manifestacije

- koncert Makedonskog kulturnog umjetničkog društva „Krste Misirkov“ iz Zagreba pod vodstvom profesora Ivana Kačurova koji je ujedno i njihov vokalni solist. Dvoranom su odjekivale makedonske i hrvatske pjesme. Nazočni su se oduševljeno pridružili izvođačima.

Kraj koncerta označio je profesor Ivan Kačurov uručivanjem prigodnih darova sudionicima i predsjednici Odbora za projekte pri Zajednici Hrvata u Republici Makedoniji, Ljerki Totch Naumovoj s pozivom za suradnju u zajedničkim projektima.

mr.sc. Ljerka Totch Naumova

Hrvatski i makedonski kao strani jezik

Za učenje hrvatskog jezika u Makedoniji i makedonskog jezika u Hrvatskoj studente motivira naklonost prema kulturi i tradiciji dotične zemlje, istaknuto je na znanstvenom skupu „Hrvatski i makedonski kao strani jezik“, koji je 14. i 15. svibnja održan u Skopju u organizaciji Filološkog fakulteta „Blaže Koneski“ i Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Četrdesetak jezikoslovaca iz Hrvatske i Makedonije razmijenili su iskustva o pogodnostima i teškoćama u poučavanju drugog slavenskog jezika i posebno o hrvatskom i makedonskom kao stranim jezicima. Provedena anketa pokazala je da je 90 posto studenata za učenje hrvatskog odnosno makedonskog jezika motivirala je naklonjenost prema kulturi i tradiciji zemlje dotičnog jezika. No, kako je naglasila prof. Iva Nazalević i jednim i drugima

nedostaje literatura i tisak na jeziku koji uče, s tim što su makedonski studenti privilegirani m o g u ć n o š ć u slušanja i čitanja hrvatskog jezika preko HTV i tjednog tiska, dok hrvatski studenti slušaju samo makedonsku glazbu.

Lektor Studija krotistike na Filološkom fakultetu u Skopju Želimir Ciglar također je naglasio potrebu za bogatijom literaturom, kako stručne tako i kulturološke i beletrističke i pri tom izvjestio da su prvih sedmero polaznika kroatistike završili studij i dobili naslov nastavnika hrvatskog jezika. Iduće godine očekuje se da diplomira desetak, a hrvatski kao izborni predmet sluša oko 80 studenata.

Predstavnik Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Staša Skenžić je izvjestio da u svijetu postoje 36 lektorata hrvatskog jezika, ali da su neravnomjerno raspoređeni i da hrvatski nije zastupljen u nijednoj arapskoj zemlji kao i zemljama portugalskog govornog područja.

Znanstveni skup razmatrao je i o jezičnom, nacionalnom i kulturnom identitetu manjina pod nazivljem „Prvi, drugi i ini jezik“. Radovi su tretirali, među ostalim, kada pokraj materinskog treba učiti jezik zemlje

domaćina i ini jezik, te međusobni utjecaj jezika manjine i većine, kao i konkretno stanje na terenu u Hrvatskoj i Makedoniji.

Razmjena iskustva na ovom znanstvenom skupu o teškoćama pri učenju hrvatskog i makedonskog jezika kao srodnih jezika mogu se primijeniti na teškoće pri učenju svih slavenskih jezika, pa i drugih u svijetu, rekla je prilikom otvaranja skupa Zrinka Jelaska prodekanica Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i predsjednica Programskog odbora skupa u Skopju.

„Ovaj znanstveni skup podupire znanstvena istraživanja, ohrabruje

stručnu suradnju i uspoređuje ono što Hrvati rade u Makedoniji i Makedonci u Hrvatskoj jedni za druge. Na jedan način ohrabrujemo jedni druge zato što smo mi kao državni jezici prilično mali, a imamo dosta manjina čak neke od njih u Makedoniji sve su brojnije, tako da poučavanje makedonskog odnosno hrvatskog kao jezika koji se tek uči, vrlo je bitan za nas taj mali broj govornika i mali broj stručnjaka. U tom smislu naša suradnja s makedonskim kolegama je jako plodna, među ostalim i zato što su to srodni jezici. Kad učimo jedni druge imamo teškoće koje se onda mogu primijeniti na teškoće

svih slavenskih govornika kada uče jezike jedni drugih, ali i na poučavanje manjih državnih jezika u cijelome svijetu.

Mi se naravno jako služimo engleskom literaturom, odnosno istraživanjima engleskog, francuskog, njemačkoga, talijanskoga jezika, koliko se mogu primijeniti. Ali razvijamo i vlastite poglede, vlastita lingvistička ali i društvenolingvistička i psiholingvistička istraživanja, zapravo sve vidove istraživanja i spoznaje“, rekla je Jelaska.

Marija Damjanovska

DANI HRVATSKE KINOTEKE U MAKEDONIJI

Na Danima Hrvatske kinoteke u Skopju održanim od 25. do 30. svibnja prikazano je pet igranih filmova, među kojima i najgledaniji hrvatski film svih vremena „Tko pjeva zlo ne misli“ Kreše Golika. Na programu su bila i dva animirana i šest dokumentarnih filma. Za cijelovečernji dokumentarac Skopje '63, Veljko Bulajić dobio je najviša priznanja u svojoj redateljskoj karijeri.

Dani Hrvatske kinoteke u Skopju počeli su kratkim filmom o kinoamaterizmu Uski format Vladimira Peteka iz 1970. godine i cjelovečernjim dokumentarcem o skopskom potresu, „Skopje '63“ redatelja Veljka Bulajića. Za ovaj film u kome je velika tragedija oslikana na poetski način i velikim entuzijazmom za budućnost, Bulajić je dobio najviša priznanja na festivalima u Veneciji i Monte Carlu i nagradu UNESCO-a.

Otvarajući manifestaciju hrvatski veleposlanik Ivo Kujundžić je naglasio da je ona plod bogatog Programa suradnje ministarstava kulture dviju zemalja koji su prošle godine potpisali ministri Božo Biškupić i Elizabeta Kančeska – Mileska i koji je za kratko vrijeme pridonio intenziviranju razmjene kulturnih dobara. Govoreći o filmu Skopje 63, Kujundžić je naglasio da je njime Veljko Bulajić ovjekovječio nastajanje iz pepela današnjeg Skopja, kao i bezgraničnu solidarnost cijeloga svijeta a u tom humanom poslu i prvu zajedničku akciju američkih i sovjetskih vojnika poslije Drugog svjetskog rata.

Prije projekcije najavljujući program Dana hrvatskog filma, direktorica Makedonske kinoteke Mimi Đorgoska - Ilievska najprije se zahvalila svojoj kolegici iz Hrvatske Carmen Lhotki za uspješno predstavljanje makedonskih kinotečnih filmova protekle jeseni u Zagrebu i Rijeci i izrazila zadovoljstvo gostovanjem antologijskih djela hrvatskog filma u Makedoniji. Lhotka je istaknula izvanrednu suradnju kinoteka dviju zemalja i zatim govoreći o Hrvatskoj kinoteci, naglasila, kako je od

osnutka 1979. godine prikupljeno oko 26 milijuna metara filmske vrpce, odnosno 10 tisuća naslova domaćih i stranih igranih i dokumentarnih filmova.

Sljedeće večeri na programu je bio dokumentarac Obrada Glušćevića iz 1961. godine „Pod ljetnim suncem“ i najgledaniji hrvatski igrani film svih vremena „Tko pjeva zlo ne misli“ redatelja Kreše Golika iz 1970. godine sa Reljom Bašićem i Miom Oremović. Treće veri prikazan je animirani film Ante Zaninovića iz 1961. godine „Zid“, jedno od vrhunskih djela tzv. drugog vala autora koji obnavljaju živost „zagrebačke škole“ nakon kratkokrajne krize. Od igranih filmova na programu je bio film „Okupacija u 26 slika“ redatelja Lordana Zafranovića, koji je doživio veliki uspeh na Pulskom festivalu 1978. godine.

Ostalih večeri slijedili su kratki film Mladena Jurana „Napad na Narodnu banku“ iz 2009., dokumentarni film o Orsonu Wellsu „Druga strana Wellesa“ iz 2005., dokumentarac „Splendid isolation“ Petra Krelja iz 1973 godine, te „Samo jednom se ljubi“ iz 1981. - najpoznatiji film Rajka Grlića iz tog razdoblja. Zadnje večeri prikazani su animirani film „Bečarac“ Zlatka Boureka i igrani film redatelja Zvonimira Berkovića i snimatelja Tomislava Pintera „Rondo“ iz 1969. godine. Njihovo djelo, uz odlične glumačke izvedbe Milene Dravić, Relje Basića i Steve Žigona afirmira novi modernistički senzibilitet u tadašnjoj domaćoj kinematografiji.

Dani Hrvatske kinoteke nakon Skopja održni su u Prilepu i u Svetom Nikoli.

Marija Damjanovska

Nostalgično sjećanje na rodnu Mariju Bisticu

U Zajednici Hrvata u Republici Makedoniji uz nazočnost predstavnika Veleposlanstva Republike Hrvatske u Republici Makedoniji, Katoličke crkve, novinara, književnika i velikog broja Hrvata, 27. travnja održana je prigodna kulturna manifestacija na kojoj je Marija Petric Jovevska uhvatila trenutke sjećanja na svoje rodno mjesto Mariju Bisticu, najveće marijansko svetište smješteno u jugoistočnom dijelu Hrvatskog Zagorja na sjevernim obroncima Zagrebačke gore, nadomak glavnog grada Zagreba.

Večer je započela izrazima štovanja s posebnim žarom lika Majke Božje i puštanjem pjesme „Rajska djevo Kraljice Hrvata“. Pjesma je odjekivala prepunom dvoranom i uvlačila se u srca s ljubavlju, šireći blagoslov.

O višestoljetnoj povijesti Marije Bistrice, mjestu Papinoga hodočašća i blagoslova, tom predivnom hrvatskom nacionalnom svetištu koje kroz vjekove ima važno središnje mjesto u vjerskom životu hrvatskog naroda, brežuljku „Kalvarija“ s postajama Križnog puta koja je svaka za sebe vrijedno umjetničko djelo poznatih hrvatskih kipara, pobožnosti Križnog puta sa upaljenim svijećama kao nezaboravni događaj, govorila je Ljerka Totch Naumova. Potom je kroz razgovor s dugogodišnjom članicom Zajednice, Marijom Petric Jovevskom, rasplamtala Marijino sjećanje na djetinjstvo provedeno u rodnoj Mariji Bistici.

Buđenje sjećanja na bezbrižne igre, male radosti u obitelji s puno djece, na zagorske pjesme, na bakine orahnjače, na sačuvano darovno licitarsko srce, suvenir Marije Bistrice koje je oduvijek bilo simbol ljubavi i poštovanja, na duhovnu naobrazbu kod časnih sestara, na

hodočašća čudotvornoj Majci Božjoj Bistričkoj, vezujući sve to uz otkriće čudesnog kipa Majke Božje s malim Isusom, kip Majke Božje koji vjernicu Jovevsku uvijek osvaja i obuzimlje. Gledajući u njega ona osjeti unutrašnju ljepotu moći Molitve i čudotvornost njezinog izlječenja bolesti očiju.

Dok su riječi Petric Jovevske kroz suzne iskrice navirale kao nostalglična moć, prikazivanje znamenitosti Marije Bistrice uz glazbu orgulja, prezentacijom Marjana Perčinića, oživljavalo je slikovito uhvaćene trenutke tog sjećanja kao i opis uspomena.

Druženje s Marijom Petric Jovevskom nastavljeno je sjećanjem na legendu o ljubavi profesora glazbe i kontese iz Marije Bistrice.

Zapis o kapelici sv. Roka u Podgrađu koja je zanimljiva jer je uz njezinu gradnju vezana ta ljubavna legenda, pročitala je Jadranka Čadinovska.

Na kraju predivne duhovne večeri uz zagorsku glazbu i slastice, s velikim štovanjem govorio je monsijor Antun Cirimotić za mnoga marijanska svetišta koja je posjetio i čudotvornoj moći Majke Božje, opisujući primjere ozdravljenja vjernika kroz Molitvu blaženoj Majci Božjoj.

mr.sc. Ljerka Totch Naumova

TRADICIONALNI USKRSNI KONCERT

Na tradicionalnom Uskrsnom koncertu 12. travnja koji organizira Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Republici Makedoniji u katedrali „Presveto Srce Isusovo“ u Skopju, nastupila je klapa „Bonaca“ iz Šibenika koja je oduševila publiku i u potpunosti opravdala epitet jedne od najboljih klapa u Hrvatskoj.

Skopski biskup monsinjor Kiro Stojanov na početku pozvao je nazočne da molitvom odaju poštu poginulom poljskom predsjedniku Lechu Kaczynskom i njegovim suradnicima, a hrvatski veleposlanik Ivo Kujundžić izražavajući duboku sućut prijateljskom poljskom narodu i obiteljima poginulih, rekao je kako svi suosjećamo u njihovoj boli.

Najavljujući klapu „Bonaca“ iz Šibenika veleposlanik Kujundžić je istakao da se njihovim nastupom predstavlja tradicionalno hrvatsko akapela

pjevanje koje vuče korijene u liturgijskom crkvenom pjevanju, a u svojim pjesmama najčešće slave ljubav, domovinu, vino i more.

Članovi klape „Bonaca“ u prvom dijelu pjevali su duhovne pjesme, a u spomen poginulim poljskim dužnosnicima pjesmu „Milost“. Burno pozdravljeni od mnogobrojne publike izveli su pjesme iz svog repertoara, te iz repertora Olivera Dragojevića s kojim su nedavno nastupili

u Londonu, te poznate dalmatinske, kao i francuske i talijanske pjesme. Pri izvedbi „Da te mogu pismom zvati“ publika se pridružila pjesmi. Na kraju uz ovacije otpjevali su makedonsku pjesmu „Bolen mi leži Mile Pop Jordanov“ i svojim cjelolokupnim nastupom opravdali pohvale da su jedna od najboljih klapa u Hrvatskoj i dostojni audinencije kod Njegove svetosti pape Ivana Pavla II prije 20 godina.

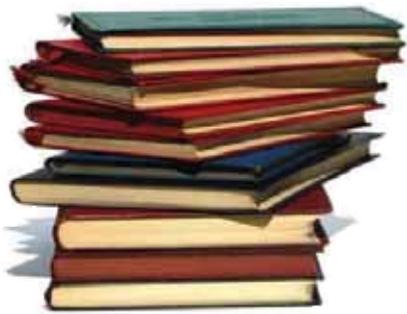
Katedrala je bila pretijesna da

primi sve vjernike i predstavnike iz Vlade Republike Makedonije, vjerskih zajednica, diplomatskog zbora, javnih i kulturnih radnika, kao i veliki broj članova Zajednice Hrvata u Republici Makedonije.

Nakon koncerta nastavljeno je druženje s umjetnicima i zajedničko fotografiranje kod Hrvata Mirka u restoranu „Ragusa“ uz hrvatske specijalitete.

mr.sc. Ljerka Totch Naumova

HRVATSKA KNJIŽEVNA VEČER U KUMANOVU

U organizaciji Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji ogranka u Kumanovu 23. travnja ove godine u kumanovskom Domu kulture „Trajko Prokopiev“ održana je književna večer. Učenici nastave hrvatskog jezika su čitali svoje radove i djela poznatih hrvatskih književnika.

Književnu večer je otvorio koordinator Ogranka ZHRM-a u Kumanovu, Jakov Lambaša te pri

tome pozdravio i sve nazočne goste. Među gostima su bili Snježana Trojačanec - predsjednica ZHRM-a, Zvonimir Palić - dopredsjednik ZHRM-a, članovi predsjedništva Ljerka Totch Naumova, Marjan Perčinić i Siniša Ivanković, profesorica hrvatskoga jezika Sandra Nikolova zajedno s dijelom učenika hrvatske nastave iz Skopja. Nazočnim gostima i sudionicima ove priredbe, lijepom i toplom riječju u svom pozdravnom govoru, obratila se i predsjednica Snježana Trojačanec.

Književna večer započela je

nastupom Antuna Matoševića, polaznika hrvatske nastave iz Skopja, s njegovom pjesmom „Osmijeh tvoj“, koja je nagrađena na Natječaju literarnih radova „Zlatna ribica“ u Rijeci 2009. godine. Antun je pročitao i pjesmu „1909“ Antuna Gustava Matoša. Potom su polaznici hrvatske nastave iz Kumanova, David Nacevski, Iva Nacevska, Mila Nacevska, Simona Spasovska, Vanja Spasovka, Kristijan Stojkovski i Nikola Šerkinčić čitali djela poznatih hrvatskih autora, među kojima „Iseljenik“ Silvija Strahimira Kranjčevića, „Slavonija“ Dobriše Cesarića, „Zbogom kućo bijela“ Viktora Vide, „Rodu o jeziku“ Petra Preradovića, „Naši škoji“ Pere Ljubića, „Kaj“ Dragutina Domjanića, „Odlazak“ Tina Ujevića, „Hrvatska domovina“ Paje Kanižaja i „Uskrs“ Jagode Truhelke.

Tijekom večeri, između recitiranja pjesama, voditeljica Zorica Trajčevska predstavila je hrvatski jezik s narječjima i Deklaraciju o nazivu i položaju hrvatskoga književnog jezika iz 1967. godine. Gostima je podijeljen informativni tekst s podacima o hrvatskom jeziku, hrvatskim narječjima te o Deklaraciji o nazivu i položaju hrvatskoga jezika zajedno s tezama.

Djela hrvatskih autora propraćena su zvucima gitare Kristijana Stojkovskog i klavira Simone Spasovske. Simona i Kristijan pročitali su i svoje radove koje su pisali na teme „Takvo je dvorište moje bake“ i „Ljudi, ulice i riječi“. Njihovi radovi su ove godine ušli u uži izbor zajedno s radovima učenika hrvatske nastave iz Skopja (Bruno Kecman, Marko Kraljević, Antun Matošević i Matej Trojačanec) te tako sudjelovali na 7. natječaju „Zlatna ribica“ koji raspisuje Hrvatska matica iseljenika - podružnica Rijeka. Sve detalje vezane uz Natječaj „Zlatna ribica“ profesorici Sandri Nikolovoj te Zajednici Hrvata u Republici

Makedoniji prenijela je voditeljica podružice Vanja Pavlovec. Ovaj Natječaj podupire svake godine Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske. Natječaj je namjenjen učenicima hrvatskih dopunskih škola i drugih oblika organiziranog učenja materinskog jezika u inozemstvu.

Književnu večer su pripremili članovi Ogranka ZHRM-a uz pomoć profesorice Sandre Nikolove, koja

je izabrala pjesme i tekstove, te pomogla u pripremi učenika nastave hrvatskog jezika. Profesorica Sandra Nikolova ujedno je napravila i izbor teksta Deklaracije o nazivu i položaju hrvatskoga književnoga jezika iz 1967. godine, koja je temeljni dokument za razvitak hrvatskog jezika u novije vrijeme. Na kraju ove dojmljive večeri u izvedbi mladih, Kristijan Stojkovski izveo je na gitari nekoliko pjesama hrvatskih pjevača i

skupina, a domaćini i gosti su imali priliku pogledati i izložbu crteža na temu „Uskrs“. Likovne radove su uradili polaznici hrvatske nastave iz svih gradova u Makedoniji u kojima se odvija hrvatska nastava. Neki likovni radovi su bili ostvareni u obliku stripa. Uslijedilo je druženje uz hrvatske slastice koje su pripremile vrijedne članice Ogranka ZHRM-a u Kumanovu.

Zorica Trajčevska

Ogranak Bitola

ZAJEDNIŠTVO - PRIJE SVEGA

U povodu Uskrsa Ogranak ZHRM-a u Bitoli je organizirao druženje i pozvao sve prijatelje, kao i predstavnike drugih zajednica. U veselom raspoloženju, s prepunom trpezom hrvatskih specijaliteta koje su spremile vješte ruke naših članica u skromnom ambijentu je proslavljen blagdan i istaknuto zajedništvo kao jedini način i put djelovanja Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji.

Zajednica aktivno podržava nastavu hrvatskog jezika i ima odličnu suradnju s nastavnicom Sandrom Nikolovom. Satovi se održavaju svaki drugi tjedan u prostorijama Glazbene škole u Bitoli uz svesrdnu pomoć ravnatelja škole i pomoćnog osoblja. Nastavi hrvatskog jezika su nazočile gošće iz Hrvatske Lidija Cvikić i Iva Nazalević. Zajednički se dogovaraju i aktivnosti s kojima bi se obilježio kraj školske godine. U tijeku su pripreme i prijedlozi za proslavu Dana državnosti u Bitoli.

Članovi Ogranka ZHRM-a iz Bitole su stupili u vezu s ogranakom iz Ohrida kako bi zajednički osmislili projekat duhovne obnove i druženje članova dvaju ogranaka.

Naša zalaganja su usmjerena ka boljitku Zajednice, a najveća

želja svih naših članova je da se povрати mir, tolerancija i ljubav u Zajednici te se iskreno nadamo da ćemo to i ostvariti u tekućoj godini. Ogranak u Bitoli nastavlja sa svojim aktivnostima u cilju zbližavanja i vraćanja jedinstva u Zajednici Hrvata u Bitoli. Polako no sigurno naši Hrvati prepoznaju prave vrijednosti druženja i uzajamnog pomaganja. Okupljeni oko katoličke crkve „Presveto Srce Isusovo“ većina naših ljudi aktivno prakticira vjeru svojih predaka i veliki dio svojih aktivnosti ostvaruje upravo u crkvi. Sudjeluju u čitanjima i organizaciji obilježavanja crkvenih, kao i državnih blagdana Republike Makedonije i Republike Hrvatske.

Članovi Zajednice se okupljaju u privremenim prostorijama Mjesne zajednice u Bitoli jednom tjedno, a po potrebi i više puta. Osobito smo zadovoljni prijamom i odnosom uprave Mjesne zajednice

i njezine predsjednice. Problem predstavlja nedovoljna financijska potpora za ostvarivanje većeg broja projekata.

Na žalost još uvijek traju nesuglasice oko prostorija koje se nalaze iznad Konzulata Republike Hrvatske u Bitoli, u kojima djeluje isključivo MHD „Marko Marulić“ i na sve naše molbe i zalaganja o zajedništvu Hrvata i okupljanju u prostorijama koje su namjenjene prvenstveno djelovanju Hrvata u Bitoli, počasni konzul Republike Hrvatske g. Branko Maretić je odgovorio negativno i istupio iz Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji. Nadamo se da će poduzete aktivnosti za rascišćavanje nemile situacije ipak uroditi pozitivnim rezultatom za sve Hrvate.

mr.sc. Petrovska Jelena,
predsjednica Ogranka ZHRM-a
u Bitoli

Ogranak Ohrid-Struga

U znak zajedništva i dobre volje za druženjem predstavnici Ogranka Struga-Ohrid sudjelovali su na proslavama nacionalnih praznika Crnogoraca i Vlaha u Republici Makedoniji.

U povodu Dana nezavisnosti Crne Gore 21. svibnja održana je akademija u katedralnoj crkvi Sv. Sofija u Ohridu sa prigodnim glazbeno - literarnim programom. Sljedećeg dana u okviru proslave u s. Podgorci nedaleko Struge u manastiru Sv. Jovan i Vladimir održana je sveta liturgija.

Nacionalni prznik Vlaha oblježen je 23. svibnja u Narodnom teatru u Bitoli s prigodnim programom u kome su sudjelovali zbor i mandolinški orkestar „Stiv Naumov“ i pjesnici Vlaške nacionalnosti a u hotelu Milenium održan je prijam.

Nacionalni dan Vlaha, Bitola

**Ogranak Ohrid-Struga
koordinator: Naum Dunoski**

Osnovana Mreža multikulturalnog društva Makedonije

U prostorijama Zajednice Crnogoraca Republike Makedonije u Skopju je 06.03.2010. godine održan Prvi osnivački sabor Mreže multikulturalnog društva. Osnivači Mreže su: Zajednica Hrvata u Republici Makedoniji, Zajednica Crnogoraca u Republici Makedoniji, Savez balkanskih Egipćana, Udruga ruskih sunarodnjaka u Republici Makedoniji „MR - Most“, Udruga Slovenaca u Republici Makedoniji „France Prešern“, Udruga Poljaka u Republici Makedoniji „Polonia“, Zajednica Armenaca u Republici Makedoniji, Udruga Ukrajinaca u Republici Makedoniji, a nazočni su bili i predstavnik mađarske manjine kao i predstavnici Svemakedonskog

kongresa i dr. gosti pokraj delegata - predstavnika navedenih zajednica i udruga.

Nakon usvojenog Statuta i programa, te proceduralne verifikacije, jednoglasno su odabrani predsjednik Mreže - gospodin Miroljub Orlandić iz Zajednice Crnogoraca u Republici Makedoniji, a za generalnu tajnicu Prim. dr. sc. Svetlana Grlčkova. Svi predsjednici Zajednica - članica Mreže su dio predsjedništva Mreže, a članica naše Zajednice Hrvata u Republici Makedonije, gospođa Ljerka Totch Naumova je izabrana za predsjednicu Nadzornog odbora.

Kao osnovni ciljevi Mreže su navedeni: Razvoj multikulturalnog

Tribina „Suvremeno stanje multikulturalizma u Makedoniji“

Povodom obilježavanja Dana multikulturalizma u Makedoniji članice MMO 14. svibnja organizirale su u Info-Centru europske delegacije u Skopju Tribinu naslovljenu „Suvremeno stanje multikulturalizma u Makedoniji“.

Prije početka Tribine nazočne su pozdravili: Miroljub Orlandić, predsjednik MMO, Kadir Salih, zamjenik direktora Agencije za ostvarivanje prava zajednica kao i predstavnik EU delegacije Ismail Jusufi.

Predsjednik Egipćana profesor dr. sc. Rubin Zemon bio je uvodničar Tribine. U svome izlaganju najprije se osvrnuo na koncept multikulturalizma: „Koncept multikulturalizma u njegovom deskriptivnom značenju je najviše prihvaćen i treba ukazivati na kulturnu različitost društva. Multikulturalizam u suštini pokreće tri pitanja: različitost, manjinska pitanja u odnosu na većinu i identitet i njegovo priznavanje“.

društva i multikulturalizma u Makedoniji, očuvanje, njegovanje, razvijanje i istraživanje etničke prošlosti i multikulture tradicije Makedonije, kao i zaštita i informacije o ljudskim i građanskim pravima i slobodama. Kao osnovni prioriteti programskog djelovanja navedeni su: osmišljavanje i realizacija projekata iz oblasti multikulturalnog života s kojim bi se educirali i upoznivali učenici tijekom obrazovanja; pomoć makedonskih institucija u provođenju kvalitetnog multikulturalnog popisa stanovništva; osnivanje i realizacija projekata s kojima bi se prakticirao multikulturalizam kao i druge programske aktivnosti. Prvi osnivački sabor Mreže multikulturalnog društva je pratilo nekoliko predstavnika medija i radio-televizijskih kuća. Nakon završetka je uslijedila mala prigodna zdravica uz čašu šampanjca i zvuke tradicionalne poljske pjesme, te zdravice.

Violeta Krstić

Predstavljena WEB stranica Ogranak ZHRM-a u Kumanovu

Nakon višemjesečnog rada na prikupljanju materijala, koncipiranju i dizajniranju izgleda web stranice, Ogranak ZHRM-a u Kumanovu otvorio je svoju WEB stranicu. Stranica je aktivna od 13. svibnja 2010. godine i bogata je aktivnostima Hrvata iz Kumanova, informacijama o Zajednici Hrvata u Republici Makedoniji kao i bogatim sadržajima o Republici Hrvatskoj gdje je obuhvaćeno državno uređenje, gospodarstvo, geografija i priroda, znanost, kultura, povijest i druge zanimljive informacije za sve Hrvate koji ovdje mogu upoznati svoju domovinu.

Potreba za izradom web stranice se pojavila još na samom početku rada ogranak u Kumanovu, radi informiranja članstva i javnosti o realiziranim aktivnostima, kao i radi širenja svijesti o podrijetlu i upoznavanju svoje matične zemlje posebice kod mladodobnog naraštaja koji je drugi i treći naraštaj Hrvata u Makedoniji i koji, pretežno radi financijskih poteškoća i gubitka veza s bliskom rodbinom u Hrvatskoj, nisu u mogućnosti upoznati domovinu svojih roditelja, baka i djedova. Prvi naraštaj Hrvata je starije dobi i kod njih je najizraženija potreba održavanja veza s matičnom domovinom, što nije kod drugog i trećeg naraštaja, koji se, iako s osjećajem pripadnosti hrvatskoj

naciji, stopio u sredinu u kojoj živi gubeći svoj identitet. Svjesni potrebe očuvanja hrvatskog identiteta, jezika i kulture, posebice kod mlađeg naraštaja, koordinativno tijelo ogranak u Kumanovu se odlučilo za moderan, trendovski način prijenosa informacija putem web-a.

Web stranicu ogranak u Kumanovu je dizajnirao mladi informatičar Damir Ruff, redovni član ZHRM-a od prosinca 2008. godine. Damir je rođen 18. siječnja 1986. godine, a s računalima je počeo raditi od svoje desete godine, prvo, kao i svako dijete koristeći računalo u kroz edukativne igre i crtanje da bi se s godinama počeo usavršavati i koristiti računalo za učenje engleskog jezika, a potom za proširivanje svojeg znanja za programe i komponente računala sastavljajući računala od starih komponenti. Damir je apsolvant IV. godine Fakulteta elektronike i automatike, Odsjek računalnih sistema i tehnologija.

Zorica Trajčevska, ogranak Kumanovo

Potom je prikazao shemu postojećih tijela i institucija u Republici Makedoniji odgovornih za pitanja zajednica, kao i neke primjere u susjednim zemljama (Srbiji i Hrvatskoj) gdje institucije osiguravaju i jamče prava manjinskim zajednicama.

Poruka uvodničara dr.sc. Rubin Zemonu upućivala je na to da se treba posvetiti određena pažnja potpori malim zajednicama, uključujući i one koje nisu spomenute u Ustavu, kako bi im se omogućilo da zadrže i afirmiraju svoj identitet jasnim i transparentnim postupcima.

Tribina je nastavljena plodnom diskusijom u kojoj su sudjelovali predstavnici Mreže multikulturalizma: mr.sc. Snježana Trojačanec - predsjednica ZHRM, Mišo Netkov - novinar Makedonske televizije, Tulaha Tahir - Makedonski centar za građansko obrazovanje, Bojda Ismail - Savez Makedonaca islamske religije, Dževad Ademi - predsjednik Komiteta za odnose među zajednicama u Sobranju Republike Makedonije i Nedžad Mustafa - ministar bez resora Vlade Republike Makedonije.

Iz diskusija iznosimo samo neke preporuke koje bi trebale stvarati uvjete za efektivni glas manjina u centralnim institucijama, temeljnije rješavanje pitanja koja pokreću manje zajednice, što podrazumijeva i izgradnju multikulturalističkog obrazovnog programa.

Među ostalim, preporuke se odnose na stvaranje pravne pretpostavke za uključivanje manjina u politički i sveukupni život. Potom Vlada Republike Makedonije treba definirati i poduprati inicijativu povećavanja uzajamnog razumijevanja i međukulturalnog dijaloga putem medija. Isto tako potrebno je multikulturalističkim programima unapređivati dijalog među zajednicama, te poduzimanjem mjera za ozbiljno razrađivanje multikulturalizma u ideološkim okvirima kroz akademske diskusije kako bi se uspostavio makedonski multikulturalistički model.

Odlučeno je da se sve preporuke proizašle iz diskusije dostave odgovarajućim institucijama u Republici Makedoniji.

mr.sc. Ljerka Totch Naumova

BLAGDAN SVETI DUH

Uskrsli Isus je rekao apostolima da se ne razilaze dok ne siđe na njih Duh Sveti. Svojom evanđeoskom blagovješću, Bog je posijao sjeme svojega spasonosna znanja u srca svojih apostola i učenika i preko njih u sve sljedbenike Njegova božanskoga znanja. I kao što je potrebno da na posijano sjeme dođe snaga topline i svjetlosti kako bi moglo da proklija, poraste i donese ploda, tako je i na Evanđeosko sjeme posijano u ljudske duše trebalo da siđe sila Duha Svetoga, kako bi uspješno poraslo i donijelo dobre plodove. Stoga pedeseti dan po slavlom Uskrsnuću, Bog šalje Svetoga Duha na svoje apostole i učenike. Do silaska Duha Svetog na njih, bili su plašljivi i zatvoreni u sobu, a onda su odjednom postali hrabri i pošli u svijet propovijedati o Bogu i Božjim zapovjedima.

„Kad napokon dođe Pedeseti dan, svi bijahu okupljeni na isto mjesto. Tada iznenada dođe neka huka s neba, kao kad puše silan vjetar, pa ispuni svu kuću u kojoj su boravili. I ukazaše im se jezici kao od plamena i razdijeliše se, te na svakog od njih siđe po jedan. Svi se oni napuniše Duhom Svetoga te počеше govoriti tuđim jezicima, kako ih je već Duh nadahnjivao da govore” (Djela apostolska 2,1-4).

Iz ovoga je jasno, da je od početka Kristove crkve spasonosno evanđelje

namijenjeno svim narodima na zemlji, kako je Bog odredio poslije svog uskrsnuća zapovjedišći apostolima: **„Idite i naučite sve narode!”**.

Pošto Židovi, kao izabrani narod odbaciše Boga i razapnuše Ga, to pobjedni Bog, učini sebi novo izabranstvo od svih naroda na zemlji, te stvori nov izabrani narod, ne jednog jezika nego jednog Duha, narod Svetih ili Crkva Božja.

“*Kad nas napuste sile: budi nam snaga. - Duše Sveti!
Kad nas snađu bolesti: budi nam lijek, - Duše Sveti!
Kad nas salete pitanja: budi nam odgovor - Duše Sveti!
Kad nam se sve pričini beznadnim: budi nam novi početak, - Duše Sveti!
Kad se približi smrt: budi nam život, - Duše Sveti!*”
(A.Rotzetter)

Molimo Duha Svetoga da nas toliko ispuni da ne učinimo ništa protiv svoje savjesti, bilo kom čovjeku i samom sebi i da sve što činimo, činimo iz ljubavi.

Ispunjeni Duhom Svetim, to su činili i apostoli koji su ne samo

propovijedali već i dali život za Boga, mučeni i ubijeni svi osim sv. Ivana.

Duh Sveti je duša crkve i duša svakog člana crkve. Zato se trebamo često moliti Duhu Svetom kako postupiti u pojedinoj životnoj situaciji; Da nam da svjetla, da prebiva u nama, da nam bude snaga i topline, naš život i naša radost. Da ispuni naša srca radošću, a naša grla pjesmom. Hvalimo Ga i slavimo i iz dubine duše molimo da dirne naša srca, da surađujemo s Njim da bi smo napredovali. Molimo Ga za sedam darova Duha Svetoga: **Mudrost, Razum, Savjet, Jakost, Znanje, Pobožnost, Strah Božji.**

Duše Sveti, izvore Svetosti, božanske ljubavi i istine, klanjamo Ti se i zahvaljujemo na svim milosnim darovima kojima nas obasipaš! Prosvijetli nam razum, ojačaj nam volju, očisti nam srca, upravljaj svim našim koracima i daj da se vazda spremno odazovemo Tvojim nadahnućima. Oprosti nam mlakosti u Tvojim službi i ne dopusti da se ikad oglušimo pozivu Tvoje milosti. Tvojom pomoću odlučujemo spremno slijediti sva Tvoja nadahnuća da tako mogemo u našim dušama u vječnosti uživati plodove Tvojih darova. Amin.

Pripremila: Jadranka Cadinovski

OSOBA -

TO SI TI

Ako si osoba molitve, ako imaš svoj stav, i ako imaš svoje vrijeme koje daruješ Bogu, ako si osoba povjerenja i komunikacije i ako kroz tebe zrači punina pomazanja i milosti, blagost i milosrđe, blago tebi... brzo ćeš osjetiti i doživjeti kucanje na vrata svoga srca, na kućna vrata, poziv na mobitel, telefon i SMS-poruku kojom traže tvoje vrijeme susreta i razumijevanja.

I u susretu doživjet ćeš kako ti se „pod svaku cijenu“ osoba, koja pati i treba pomoć, želi približiti, povjeriti i otvoriti svoje srce...

Ona ti želi pokazati dubinu rane, nasloniti se na tvoje rame i isprati bol svoje duše kroz plač i suze koje će kliziti niz obraze i padati na dlan tvoje podmetnute ruke.

Da, upravo ona želi iznijeti sebe, povjeriti svoju bol, slabosti, svoje padove i sve što muči i razara tu dušu... blago tebi, jer je u tebi prepoznala i pronašla osobu diskrecije koja zna čuvati tajnu, čuti, oslušivati, čekati i pažljivo slušati i savjetovati, povijati i njegovati rane i sve to u molitvi prikazati Onomu koji jedini može osloboditi je okova i navezanosti....

A upravo mi danas, djeca ovoga vremena, živimo u teškim vremenima i nemamo vremena zaustaviti se i pitati gdje smo?

I upravo je to jedan od razloga iz kojih proizilaze razne bolesti navezanosti kao što su depresija i umor jer živimo u vremenu velikih nemira, potresa i podrhtavanja tla, nesigurnosti i opomena... i sve nas se to dotiče i iščitavamo kako su to i prema Bibliji „posljednja vremena“.

Ograničeni smo... moramo to priznati i upravo ta događanja u nama ostavljaju svoj trag. Pa tako i bol duše nastaje zbog ograničenosti egzistencije i nepoštivanja prirodnog moralnog zakona, okretanja vrijednosti u poroke i ranjavanja struktura duhovne duše, traženje pomoći na krivim mjestima i kod krivih osoba.

Tako lutamo kroz život i otvaramo mjesta mnogim nejasnim dijagnozama u svom životu, koje možemo selektirati u dugi niz dijagnoza kao na primjer: nepraštanja, mržnja, strah od života, manjak povjerenja, očaj, osjećaj besmisla, osjećaj krivnje, strahovi, sklonost porocima, gatanja, čaranja, vraćanja, agresivnost, povlačenje u sebe, potištenost, kriza braka i obitelji, problemi s djecom, gubitak bliske osobe, sklonost suicidu i sl.

I u takvom stanju i situaciji s pravom se u nama rađa pitanje. Što će biti s a m n o m ?

Što se to događa meni i mom životu? Zašto ne mogu napredovati kao drugi? Kako dalje?

Kamo krenuti? Kojim putem i na koji si način mogu pomoći?

I u tom prevrtanju i traženju puta, najčešće se događa bezglavo lutanje. Tražiš, padaš postaješ ovisnik

o negativnim sklonostima i vrtiš se u krugu svoga gliba! No važno je u tom stanju znati i na umu imati da si samo čovjek. I ti si egzistencijalno i duhovno biće. Po svojoj duhovnoj dimenziji bitno se razlikuješ od ostalih stvorenja i upravo zato i razlikujemo tjelesnu, duševnu i duhovnu razinu. Tvoja i moja duša vezane su uz tijelo i zato i jesu podložne ranjivosti, krhkosti i moralnoj patnji tj. boli duhovne naravi, koja nije nimalo manja od tjelesne patnje i boli koju u navedenim situacijama živiš.

I pitaš se još jednom, kako do pomoći i gdje naći rješenje za boli duše? Nije lako. Ali je važno spoznati kako je potrebno poštivati prirodne i moralne zakone i, dakako, živjeti po njima. Zatim je jako važno izdići se iznad psihofizičke razine, spojiti se sa svojim izvorom, s Bogom. On jedva čeka da te zagrlji. Jedva čeka da se obučeš u ruho čistoće i zato bi trebao često misliti i čistoćom misli hraniti svoju dušu. Važno je uvijek imati dobre misli i vjerovati u pobjedu.

I zato vjeruj da si ljubljeno i voljeno biće. Pronađi u Bogu i u čovjeku oslonac i smisao svoje egzistencije. Budi i postani svjestan da možeš ostvariti sebe i sve svoje potencijale u punom smislu. Budi osoba molitve. Imaj svoj stav. Imaj i odredi svoje vrijeme koje ćeš provesti s Bogom u molitvi i komunikaciji. Budi osoba povjerenja i komunikacije i s onim uz tebe, čovjekom i dopusti da kroz tebe zrači punina pomazanja i milosti, blagost i milosrđe.

I u svom životu doživi kako si jedinstven/a... i u susretu i u komunikaciji i dopusti da ti se osoba smije približiti. Dopusti osobi da smije tražiti tvoju pomoć. A svojom blizinom približi se čovjeku, jer osoba – to si ti! Zato budi blagoslov onima koji kucaju na vrata tvoga života!

**S. Agustina Barišić,
klanateljica Krvi Isusove**

**Časopis za duhovnu obnovu
„Rhema“, Zagreb**

INTERSKOPKEJKS 2010 TORTIJADA

Ovu humanitarnu manifestaciju drugu godinu po redu dana 6. lipnja organizirala je i realizirala humanitarna organizacija HOA - *Angelčinja*, a pokrovitelj projekta je bio grad Skopje. U nedjelju ujutro u hotelu *Continetal* uz sudjelovanje natjecatelja iz osam zemalja u dvije kategorije, amateri i profesionalci bilo je izloženo prekrasno carstvo slatkih delicija. Mi smo sudjelovali zahvaljujući našoj vrijednoj prijateljici Suzani Velkovskoj koja je odvojila vremena i truda napraviti još jednu deliciju za potebe Hrvata i Zajednice. Osim nas iz MMO-a odazvali su se još Rusi i Ukrajinci, te smo i na ovaj humani način promovirali naše kulture i multikulturalizam kao i našu prisutnost u javnom životu Skopja i Makedonije. Kao lijepi gest organizatora, što svakako moram napomenuti, je činjenica da smo bili izabrani u međunarodni žiri, koje je ove godine uistinu imalo tešku zadaću. Nadamo se da će prikupljena sredstva HOA organizacija potrošiti tamo gdje je to najpotrebnije, za brigu o starim i nemoćnim ljudima, brigu o djeci bez roditelja, brigu o djeci sa posebnim potrebama, te bezdobnicima. Prije svega u ova teška vremena ne smijemo zaboraviti biti humani i nagraditi sve ljude sa barem malo ljubavi i toplim i iskrenim osmijehom, jer to bar svatko u sebi ima!

Dragovoljno darivanje krvi

Ove godine prvi puta u sklopu *Mreže za multikulturalno društvo Makedonije* Zajednica Hrvata u Republici Makedoniji kao najiskusnija preuzela je organizacijski dio akcije. Poznato je da već nekoliko godina u prostorijama ZHRM u prosincu organiziramo tradicionalnu akciju darivanja krvi, koja će i ove godine produžiti. Subota, 15. svibnja, od mreže proglašena kao Dan multikulturalizma u Republici Makedoniji osvanula je oblačna i hladna, no naša srca su bila puna jer pred nama je bio dan kada ćemo pokazati humanost ne samo na riječi, već i na djelu. Prvi darivatelji su bili predstavnici Egipćana, zatim su uslijedili predstavnici ZHRM uz potporu veleposlanika Nj.E. Ive Kujundžića. Oko podne priključila se u svojstvu domaćice gđa Maja

Vukičević i uz razgovor dala nekoliko dobrih prijedloga kako bi već slijedeća akcija bila masovnija i medijski bolje pokrivena. Prema riječima dr. Gorana Andonova - svaki početak je težak, no kada je humanost u pitanju svaka vrećica

krvi ima veliku vrijednost, jer spašava život, a to je dobar povod i razlog da slijedeći put budemo još bolji!

mr.sc. Snježana Trojačanec

Radionica za projekte

U prostorijama Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji 5. i 6. lipnja, po prvi put održana je radionica za izradu projekata odnosno rukovođenje projektima. Cijela radionica je osmišljena i realizirana zahvaljujući suradnji sa *Prima management consultingom* koji je nesebično dao svoj kadar i potencijal, kako bi dio znanja i iskustava uspješno prenijeli na zainteresirane članove ZHRM-a. Cijelu radionicu sa nabijenom agendom vrlo stručno i odgovorno su vodile i odradile mr. Liljana Alčeva i dipl. iur. Maja Barić. Izrada projekata i aplikacija na natječaje postaje nužnost za adekvatno

i suvremeno funkcioniranje ZHRM-a, zato je vrlo bitno naučiti upravljati projektnim ciklusom i realizirati zadane ciljeve. Preko interaktivnih metoda i tehnika rada, voditeljice su na efikasan i efektivan način uz pomoć članova ZHRM-a došle do odgovarajućih ideja i rješenja čiji je krajnji cilj potpora održljivog razvitka, jačanje socio - ekonomskog

potencijala i poboljšanje kvalitete života u RM. Zato vjerujemo da ćemo preko projekata probuditi veći interes osobito mladih, jer upravo preko dobijenih projekata možemo osigurati barem privremeni posao za one koji su bez posla, a takvih je danas na žalost sve više!

mr.sc. Snježana Trojačanec

SVJETSKI MOLITVENI DAN ŽENA U SKOPJU

zboru Katoličke i Evangelističke crkve, ispovjedom i zamolbom za oprostaj, zvucima „Ave Marije“ u izvedbi operne dive Milke Eftimove u pratnji profesorice Jasminke Čakar na orguljama, recitiranjem duhovne poezije autorice Ljerke Totch Naumove, pozivom na Molitvu i blagoslovom predstavnika Katoličke crkve u Republici Makedoniji don Mate Jakovića.

Dok je katedralom odjekivala završna pjesma Ljubav Isusa nas povezuje u izvedbi svih sudionika, među kojima i vjernica Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji, dobri ljudi nazočni u katedrali pridružili su se humanitarnoj akciji Molitve dajući dobrovoljni novčani prilog.

Svjetski molitveni dan u svijetu slavi se preko 100. godina u organizaciji žena kršćanki. Svake godine predstavlja se po neka zemlja. Godina 2010. pripala je zemlji centralne Afrike Kamerunu iz koje dolazi prigodni tekst, nacionalni plesovi i pjesme u povodu Svjetskog molitvenog dana.

U Skopju 5.ožujka u katoličkoj katedrali „Presveto srce Isusovo“ u organizaciji Katoličke, Pravoslavne i Evangelističko metodističke crkve održao se po 12-ti put Svjetski molitveni dan. Toga dana Republika Makedonija uz 180 zemalja, pridružila se Molitvi za razumijevanje koja se zasniva na ljubavi, miru i solidarnosti među ljudima u ublaživanju bijede u svijetu.

Program Molitve započeo je pozivom za Molitvu žena iz Kameruna koji je uputila dramska umjetnica Sonja Karanduloska,

a potom je slijedila foto sesija iz Kameruna. „Mala Afrika“, kako nazivaju ovu zemlju, otkrivena je u 15.stoljeću. U njoj živi 18 milijuna stanovnika od kojih 50 % su kršćani. Žene iz Kameruna vole i slave Boga, raduju se iz sveg srca kako to mogu podijeliti s ljudima širom svijeta i biti zajedno na Molitvi.

Program je nastavljen nastupom zboru „Kočo Racin“,

mr.sc. Ljerka Totch Naumova

SUSRET RELIGIJA I KULTURA U OHRIDU

Od 6. do 9. svibnja u Ohridu je održana Druga konferencija međureligijskog i međukulturnog dijaloga na temu „Kultura i religija“

na kojoj je sudjelovalo 400 predstavnika duhovnog, kulturnog i političkog života iz 30 zemalja svijeta. Konferenciju je otvorio i

pozdravio sudionike predsjednik Vlade Republike Makedonije Nikola Gruevski. Nazočnima su se obratili i poglavari Makedonske pravoslavne crkve g.g. Stefan, Islamske vjerske zajednice reis-ul-ulema Hadži Sulejman Efendi Redžepi, izaslanik Svete Stolice kardinal Vinko Puljić i drugi.

„Europski kulturni identitet ne znači jedinstvenost i jednolikost već temeljno jedinstvo u velikom kulturalnom europskom mozaiku na osnovu kršćanstva“, rekao je kardinal Vinko Puljić i potom naglsio:

„Iako danas mnogi zanemaruju kršćanske korijene Europe, oni su i dalje živi. Jedna velika kulturna različitost sačinjava jednu jedinstvenu kulturnu baštinu, koja obilježava identitet Europe. Zato crkva mora ući u dijalog s pluralističkim svijetom i biti aktivni element međukulturnog i međureligijskog dijaloga kako bi trasirala svoj put do milijuna građana koji dijele iste vrijednosti i pružila im nadu“.

Govoreći o očuvanju kulturnog identiteta naroda, on je istakao, da su krvavi događaji posljednja dva desetljeća u jugoistočnoj Europi pokazala da različite kulture umjesto da se međusobno obogaćuju u uvjerljivom dijalogu, zajednički identitet doživljavaju kao prijetnju vlastitoj tradiciji, što dovodi do stvaranja novih homogenih država. Problem je akutno prisutan i u drugim zemljama Europe, zbog čega je potreban novi projekt kojim bi nacija, skupina i pojedinac došli

u poziciju da ponovo pronađu i brane vlastiti identitet jer jedino priznanjem raznolikosti kultura može se omogućiti korisna komunikacija i projektirati budućnost bez nasilja, ustvrdio je kardinal Puljić.

Pozdravljajući sudionike skupa prigodnim govorom, makedonski premijer Vlade Nikola Gruevski je naglasio kako tolerancija nije popuštanje i davanje nečeg svog, već poštovanje tuđeg. Život je ipak kulturni natjecaj i ne moramo se ubijati i porobljavati namećući naše kulture, civilizacije ili religije. Umjesto toga otvorenim dijalogom bolje se upoznajemo i poštujemo i tada uviđamo da naše razlike blijeđe a istovremeno

otkrivamo zajedničke crte, rekao je on.

Skupu su se obratili i g.g. Stefan, arhiepiskop Makedonske pravoslavne crkve i Ohridske arhiepiskopije, poglavar Islamske vjerske zajednice, reis-ul-ulema Hadži Sulejman Efendi Redžepi, predstavnici ostalih religija i Vilma Trajkovska supruga pokojnog predsjednika, koji je inicirao održavanje konferencije u Ohridu.

U radu konferencije sudjelovalo je oko 400 gostiju iz 30 zemalja, među kojima političari, znanstveni i kulturni radnici, diplomati i predstavnici međunarodnih organizacija. Hrvatsku su predstavljali veleposlanik u Republici Makedoniji Ivo Kujundžić i Franjo Dugović, tajnik za odnose sa vjerskim zajednicama pri Vladi Republike Hrvatske.

Poseban doprinos Konferenciji dali su predstavnici gotovo svih religija i crkava, među kojima Katoličke, Evagelističko - metodističke i drugih protestanskih crkava, te Islamske, Židovske, Budističke, japanske Šintoističke religije i dr. Pokraj Makedonske pravoslavne crkve bili su nazočni i predstavnici ostalih pravoslavnih crkava, osim srpske i grčke.

Marija Damjanovska

PJESNIČKA SURADNJA - HELENA PERIČIĆ

Centar za kulturnu inicijativu
– Štip izdaje glasilo za
umjetnost naslovljeno
SUM. U jednom od njegovih
brojeva objavljeni su, u
makedonskom prijevodu,
suvremeni hrvatski
književnici, podrijetlom iz
Zadra: Helena Peričić,
Tomislav Marijan Bilosnić,
Roko Dobra, Julien Eden
Bušić, Sanja Knežević,
Pablo Bilosnić i Abdulah
Seferović-Sefi.

Naša pažnja zadržala se na
objavljenom stvaralaštvu
književnice Helene Peričić.

Helena Peričić rođena je u Zadru, 1985. diplomira na Filozofskom fakultetu u Zagrebu komparativnu književnost i anglistiku, gdje 1989. magistrira. Doktorirala je na Filozofskom fakultetu u Zadru 1997.

Od početka 1991. zaposlena je kao znanstveni asistent, od 1999. kao docent, a od 2005. kao izvanredni profesor na Odsjeku za kroatistiku Sveučilišta u Zadru. Često je pozivana i na druga sveučilišta, kako u Hrvatskoj tako u inozemstvu. Kao lektor hrvatskoga jezika radila je na Zavodu za slavistiku i istočnoeuropske studije Karlova sveučilišta u Pragu, gostovala je i predavala i na sveučilištima u Splitu Klagenfurtu, Amsterdamu i New Yorku.

Objavila je deset knjiga od kojih je pet znanstvenih odnosno stručnih. Dr. sc. Helena Peričić objavila je uz to oko 150 znanstvenih, preglednih i stručnih radova kao i brojne druge tekstove uključujući publicistiku te literarne radove: poeziju, prozu, drame, dnevničke zapise...

Neki od literarnih tekstova/knjiga objavljuju se u inozemstvu u engleskom, makedonskom i češkom prijevodu.

Treba napomenuti da je u Velikoj Britaniji u izdanju Cambridge Scholars Publishing objavljeno dvojezično izdanje knjige prof. dr.sc. Helene Peričić pod naslovom „On the Red Horse, Peter and Paul – Diary Entries, Articles, Letters 1991-1998 – A Small Book about a Big War“. Riječ je o prijevodu njezine knjige iz 2006. „O riđanu, Petru i Pavlu - dnevnički zapisi, članci, pisma... 1991.-1998.“ u kojoj iznosi svoja osobna iskustva iz Domovinskog rata.

Članica je Hrvatskog društva za anglističke studije (HDAS), Hrvatskog centra P.E.N-a, Hrvatskoga centra ITI – UNESCO, Hrvatskog centra UNIMA (Union Internationale de la Marionette), AAASS (American Association for the Advancement of Slavic Studies), Književnog kruga - Split, Hrvatskoga društva kazališnih kritičara i teatrologa te Društva hrvatskih književnika.

Književni osvrt na objavljenu novelu Mihovil sa Sjevernog mora književnice Helene Peričić

Novela Mihovil sa Sjevernog mora književnice Helene Peričić je jedan divan lirski esej prožet plastičnim iskazima emocionalne gustoće opisa trajne vrijednosti kao i područje njegova nadahnuća.

Taj književni naboj kao podloga simboličkog iskaza odgovarajućom interpolacijom u lirsko tkivo ostvaruje nove misaone cjeline s kojima uspostavlja odnos kroz bljesak monologa glavnog junaka Mihovila. No upravo taj monolog duboki je izraz umjetnosti stvaralaštva Helene Peričić s naslućivanom porukom kako niti jedan teret nije tako težak kao sjećanje. Kroz prikaz se probija jedna zajednička nit, neka unutarnja jezgra u kojoj su nataložene imaginacije, misaoni i emotivni segmenti koji grade cjelovitost književne vizije; udaljeno sjećanje prožeto tugom.

Povremeno u tu sjetu upliće se izmiješana vrtoglavica buke oružja, izmučenost ranjenog uma satkana u naklonosti osjećaja. Ta čudna uporedba trzaja ženskih tijela u plahama i štreka borbe devedest prve. Kako je uhvaćen taj spoj u vrtlogu vremena? Savršenom usporedbom promatranja daha mora ranjene domovine i blatnjavog kanala nizozemskog brijega. Opisani

lik tog žilavog Dalmatinca Mihovila s trepetom gangrene duše je zapravo savršeni opis jednog premoštenog razdoblja devedest prve u ratnim danima Hrvatske. Strahote su ostavile brazde na licu, ožiljke u duši, tugu udaljenosti rodnog kraja, uništeni ponos. Svakodnevnica koja teče u gnoju sjećanja što ne blijede. Ima li tu vjere? Uhvaćenost lijepe pisane riječi dovedene do savršenstva. Jasnoćom misli, približenosti dočaranog bola.

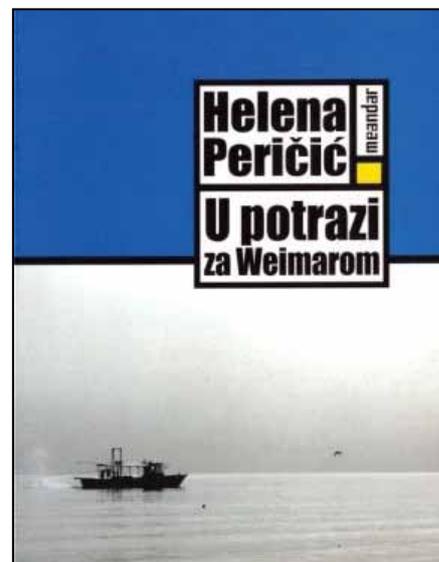
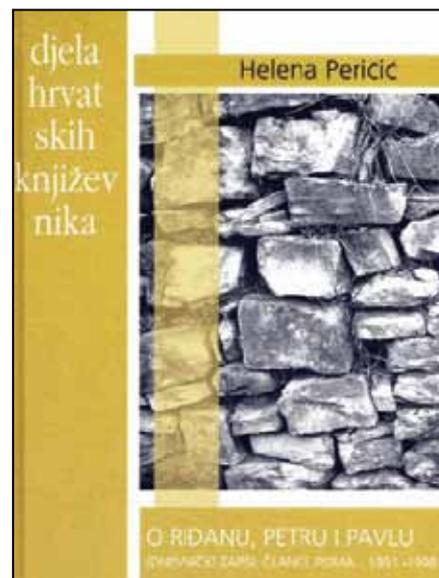
Najljepša, najpotpunija, najpotresnija i najistinitija istina života prikazana je u ovoj noveli. Nema nejasnoće, trajno i stalno povezivanje, prava kohezija snage, te izabrane znakovite riječi koje se miješaju s kapljicama mora. Upravo s tim znakovitim odabranim riječima književnica Helene Peričić kroz lik Mihovila uputila je poruku prožetu uništenjem prodirući duboko, sve dublje ostavljajući uvijek barem i jednu kap voljenog mora. More i tuga, more i sjeta, more u kaosu misli i uništenosti uma. No sve to uvijeno u čudna osjećanja ljubavi ili samo male strasti koja još uvijek budi nadanja rodnome brijegu.

Ono što opčinjuje u proznom tekstu su prikazani oblici i posljedice igre svjetlosti sjene kao upozorenje

na „bezbrizni san“ prepušten bijegu koji se zrcali u nepresušenom bespovratnom vremenu. U središtu te zlokobne povijesti još dovoljno nenapisane, mislim da je ova priča bogat izvor suptilne lirike, čarobno rađanje svježine, široko raspoređenih slika, oživljavanje svjetlosti u nijanse isprepletene s druge strane duge s impozantnim istraživačkim duhom u izboru i skladanju riječi koje nas izbavljaju iz začaranog kruga, što predstavlja veliki književni izazov.

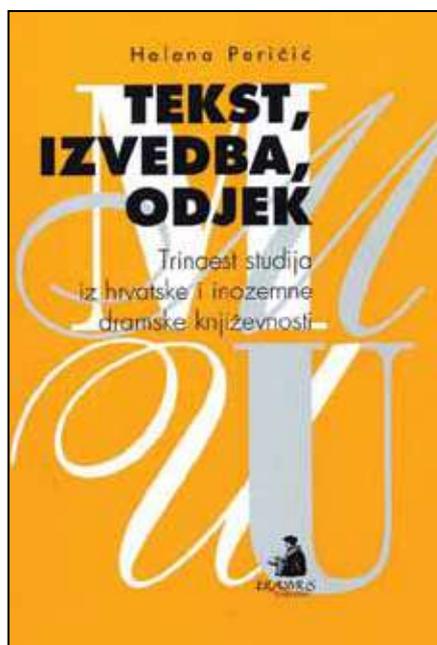
To je taj daleki zvuk koji udara posred čela i vraća se ponovo kao nedosanjani san daljina.

mr.sc. Ljerka Totch Naumova

Praško proljeće 2002.
Miris mente začinio sunce
na krovnim prozorima
u Celetnoj ulici
a ovi odbljescima
kao poljupcima
popločali razmjerno
veliku udaljenost
i moj neuspjao pokušaj
bijega od mora

(Prag 2002.)

Kristijan Stojkovski dobitnik nagrade natječaja Zlatna ribica

Hrvatska matica iseljenika – podružnica Rijeka raspisala je 7. nagradni Natječaj literarnih i novinarskih radova Zlatna ribica. Natječaj je namijenjen učenicima hrvatskih dopunskih škola, te učenicima koji u inozemstvu sudjeluju u drugim oblicima organiziranog učenja hrvatskog kao materinskog jezika. Ovaj je natječaj poduprlo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa RH.

Na Natječaj se odazvalo 540 učenika iz 16 država. Povjerenstvo u sastavu: dr.sc. Karol Visinko, red. prof. na Odsjeku za kroatistiku Filozofskog fakulteta u Rijeci; Marica Zrilić, profesorica hrvatskog jezika u OŠ Brajda te Linda Grubišić Belina, prof., viša savjetnica za hrvatski jezik pri Agenciji za odgoj i obrazovanje, imalo je složenu zadaću da iz mnoštva dobrih radova odabere ponajbolje.

U dobnoj skupini od 16 do 18 godina – literarni radovi, među drugonagrađenim učenicima je Kristijan Stojkovski, mentor profesorica Sandra Nikolova.

Ljudi, ulice i riječi

Putujemo riječima, razmišljamo koracima.
Hodamo po onoj ulici gdje smo se prvi put sreli.
Prolaze neki nepoznati ljudi,

žure niz blatnjave trotoare.
Svaka briga ocrtava se na njihovim licima.
A nas dvoje bez brige, štitimo i smiješimo se,
stidjeći se izgovoriti neku divnu riječ.
Izenada ljubim te i odlazim negdje u noć.

Kristijan Stojkovski
17.godina, 3.razred Srednje škole
„Goce Delčev“ – Kumanovo

Priroda dominira u poeziji Nade Mojsove

Čitajući pjesme Nade Mojsove razmišljam. Autor ove poezije skriva duboko u sebi nježnu i emotivnu prirodu. Od skromnosti i najvjerojatnije niz obzira, osjeća se da takvu prirodu čuva duboko u sebi. Poezija za koju se opredijelila daje joj mogućnost da svu ljepotu njezinog intelektualnog i emotivnog potencijala izrazi preko forme i sadržaja koji ne će nikoga povrijediti. Priroda dominira u njezinoj poeziji. Ona izabire najljepše, najnježnije u njoj kao inspiraciju i to radi mnogo uspješno i privlačno.

Svoju poeziju nenametljivo prenosi čitatelju koji joj je zahvalan od sveg srca.

prof.dr.sc. Ruža Panoska

Nada Mojsova

POD LIPOM

Pod starom lipom
klupa za namjernike
dijeli s njome
radost i tugu
brigu drugu.

A lipa širi grane
htjela bi reći
tu sam svakom
u tuzi i sreći.

Tako ona svojim cvijetom
briše brige
tješi tugu
stoji ona godinama
na radost svima.

Kad zapuhne vjetar
odnijet će cvijet
u jesen list
a tajne ostat će njoj
za vječnu uspomenu.

Povijest Hrvata

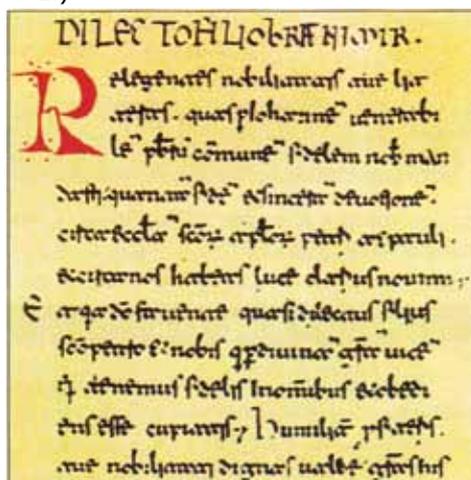
TRPIMIROVIĆI – HRVATSKA NARODNA DINASTIJA

Sredinom IX. stoljeća u Hrvatskoj se pojavio snažan knez Trpimir, rodonačelnik hrvatske narodne dinastije. Prema njegovu imenu naziva se i dinastija hrvatskih narodnih vladara - Trpimirovići. Narodni su se vladari zadržali na vlasti u Hrvatskoj sve do kraja XI. stoljeća.

Knez Trpimir stvorio je tijekom svoje dvadesetogodišnje vladavine (845.-864) temelje za postanak kasnijega Hrvatskog kraljevstva. Uspješno je ratovao protiv Bizanta, pobijedio je vojsku bugarskog kneza koja je došla u Hrvatsku. Imao je dobre odnose sa splitskim nadbiskupom. Na Trpimirovu je dvoru stanovito vrijeme proveo učeni benediktinac Gottschalk. Trpimir je osnovao prvi benediktinski samostan u Hrvatskoj, u Rižinicama nedaleko Klisa, gdje je bilo knezovo sjedište. Trpimir je darivao jezemljišni posjed splitskom nadbiskupu. O tome je činu sačuvana i isprava, tzv. „Trpimirova darovnica“, u kojoj se prvi put spominje hrvatsko ime - Trpimira se u njoj naziva „milošću Božjom knez Hrvata“.

Kneza Trpimira naslijedio je knez Domagoj (864.-876.) On nije bio pripadnik dinastije Trpimirovića, ali je njega naslijedio Trpimirov sin Zdeslav (878.-879.) Domagoj se posebno istaknuo u ratovima protiv Venecije i Arapa. Imao je mnogo uspjeha. Dok su ga Mlečani nazivali „najgori knez“, papa ga je krstio pridjevom „slavni knez“. Domagoj je jako pridonio osamostaljenju Hrvatske od Franaka.

Domagojev nasljenik Zdeslav vladao je vrlo kratko, ali je usmjerio Hrvatsku prema Bizantu, čiju je vrhovnu vlast priznavao. Njegovo pokoravanje bizantskom caru izazvalo je pobunu. Svrgnut je, a naslijedio ga je knez Branimir (879.-892.)

Ulomak iz pisma pape Ivana VIII. Knezu Branimiru (7.VI.879):

„Kad smo na dan Uzašašća Gpospodinova služili misu na žrtveniku sv. Petra, digosmo ruke uvis i blagoslovismo tebe i cio narod tvoj i cijelu zemlju tvoju, da možeš ovdje uvijek spašen tijelom i dušom sretno i sigurno vladati zemaljskom kneževinom, a poslije smrti, da se na nebesima veseliš s Bogom i da vječno vladaš“.

Hrvatska se tada oslobodila ovisnosti o Bizantu. Već na samom početku njegove vladavine Branimira je - zajedno s cijelim hrvatskim narodom - blagoslovio papa Ivan VIII. Bio je to zapravo znak da vrhovni poglavar Rimske crkve priznaje političku neovisnost hrvatske kneževine. O veličini i značaju kneza Branimira govori i pet kamenih natpisa na kojima je zabilježeno njegovo ime. Svi su ti natpisi izvanredno lijepo izrađeni, što govori i o visokim dosezima hrvatske umjetnosti u Branimirovo doba. Na jednom od njih Branimir se spominje kao *dux Croatorum*.

U slijedećem broju - prvi hrvatski kralj Tomislav - ujedinitelj Hrvatske od mora do Drave.

Marija Damjanovska

Ako ima dupka ova ide....

HVALA GOSPODINU ZA ZDRAVLJE

Svjedočanstvo
o ozdravljenju
objavljeno
u Svjetlu
riječi 2005

U dubini duše osjećam da bih ovo iskustvo što sam proživjela trebala podijeliti s drugima. Razmišljala sam o prisposobi o deset gubavaca koje je Isus ozdravio. To me je potaknulo da javno svjedočim i zahvalim, da ne bih Isusa razočarala.

Bolovala sam u duhu, duši i tijelu. Ni jedan mi liječnik nije mogao pomoći. To što sam doživjela, sam Gospodin zna kolika je to patnja bila. Obratila sam se za pomoć katoličkim svećenicima koji su molili za mene. Posebno bih istaknula fra Ivu iz Tolise, koji je molio u ime Isusovo polažući ruke na mene za moje slobodjenje i ozdravljenje. Hvala Gospodinu što mi je podario oslobođenje, ozdravljenje, mir, radost i vjeru u život, uskrslog Krista! Hvala Gospodinu što čini ono što je obećao svojim apostlima - da će u njegovo ime po Duhu Svetomu činiti djela koja je on činio, ozdravljati i oslobađati.

Ružica M. Slavonski Brod

„A Bog moj
ispunit će svaku
vašu potrebu po
bogatstvu svome.
Veličanstveno,
u Kristu Isusu“
(Fil 4,19)

Povjest naših gradova

Najumjetničkije slavonsko mjesto Rešetari - promotor bogate hrvatske kulturne baštine

“ Rešetari u ravnoj Slavoniji, zauzet će posebno mjesto u makedonskoj povijesti, jer je pored ovog mjesta 2007. godine poginula najveća balkanska zvijezda - makedonski slavuj Toše Proeski. ”

Najumjetničkije slavonsko mjesto Rešetari nalazi se u Brodsko-posavskoj regiji, u blizini Slavonskog Broda.

Brodsko-posavska županija obuhvaća uzak ravničarski prostor koji oko 120 kilometara prati lijevu obalu rijeke Save, dosežući na sjeveru obližnje obronke Požege i Dilj gore. Brodsko-posavskom županijom prolazi važni međukontinentalni koridor zapad-istok, koji povezuje zapadnu Europu s Bliskim istokom (željezničke, cestovne, riječne, telekomunikacijske, naftovodne veze) i međuregionalni smjer koji spaja istočnu Europu s Jadranom.

Rešetari se prostiru na 20,86 km² u zapadnom dijelu Posavine. Prostorom prolazi državna cesta [51] za Požegu, koja se nadovezuje na autocestu. Tranzitno prometni položaj Rešetara omogućava optimalnu povezanost s ostalim krajevima i centrima. Smješteni su na prijelazu brežuljkastog područja (na sjeveru) u nizinski dio (na jugu) što pogoduje razvoju stočarstva, vinogradarstva, voćarstva i ratarstva.

U davnoj prošlosti ovaj je prostor prekrivalo Panonsko more, a danas planine koje zatvaraju dio požeške kotline: Psunj, Papuk i Dilj gora. Reljef je izrazito nizinski, s apsolutnom visinom do 100 m, a u sastavu dominira glina, pijesak i šljunak. Klima je umjereno kontinentalna. Srednja temperatura 10,7°C. Prosječna količina padalina iznosi 800 mm na četvorni metar, a najviše padalina je u kasno proljeće i rano ljeto, što pogoduje poljoprivredi. Biljni pokrov pripada šumskim zajednicama, karakteristične po zajednicama hrasta lužnjaka i kitnjaka, bukve, poljskog

jasena i običnog graba. Šume su značajno očuvane, a na pristojnim stranama su oranice, livade i pašnjaci.

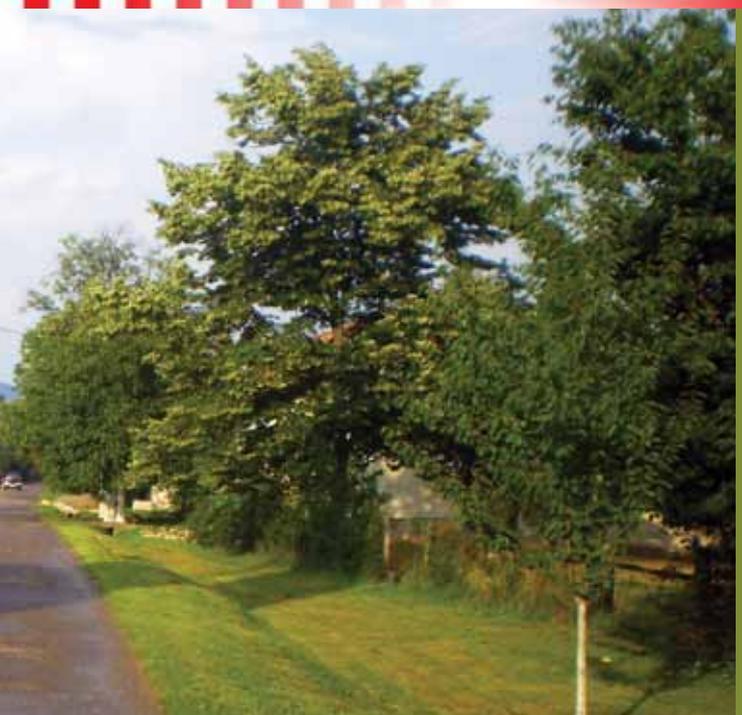
Rešetari neprimjetno prelaze u grad Novu Gradišku i imaju već neke karakteristike gradskog života, ne samo zbog svojih 2.672 stanovnika, prema popisu iz 2001 godine nego i zbog značajnije industrije i obrta. (općina Rešetari ima 5.171 stanovnika).

Prvo spominjanje imena mjesta Rešetara prema povijesnim izvorima je 1407. godine u popisu naselja Požeške kotline, a 1427. godine mjesto Resetharowcz je djelomično u posjedu Gorjanskih. Veliko značenje u to doba ima naselje Zapolje, koje se spominje 1250. godine u vlasništvu Boričevića. U to vrijeme osnovan je i red plemića Zapoljskih koji idu u red starih hrvatskih plemena.

U kasnom srednjem vijeku Rešetari su bili smješteni u dijelu današnjih Čelikovaca. Na Jurića visu nalazila se tvrđavica u kojoj su živjeli plemići Ivan i Marko, rešetarski Bornemisi. Za vrijeme vladanja Turaka u Rešetarima je živjelo starosjedilačko stanovništvo, a od 1699. godine, kada su Turci protjerani iz Slavonije, uz stare obitelji čija su se prezimena sačuvala do danas, doselilo se mnogo novih obitelji. U vrijeme Vojne krajine u Rešetarima je izgrađeno nekoliko zgrada za vojne potrebe. Rešetari su bili satničko (kapetansko) mjesto br. 7. u kojoj je 1830. godine osnovana Vojna škola.

Rimokatolička župa u Novoj Gradiški i tada Rešetari ulaze u sastav te župe, a 20. siječnja 1765. godine započinje službom. Odlukom nadbiskupa dr. Franje Kuharića u Rešetarima se 12. siječnja 1978. godine osniva župa, a njen i danas aktuelni upravitelj je gospodin vlč. Luka Slobodanac.

U njihovoj povijesti je zapisano kako je Prva pučka učionica otvorena u privatnoj kući na broju 16, 1836. godine, a kao prvi učitelj trivijalne škole spominje se Mijo Petrović. Danas, ravnatelj škole „Ante Starčević“, izabran 2004. godine je Tihomir Batalo, dipl. ing. strojarstva. Školu pohađa 260 učenika u 14 odijela.

Najpoznatije gospodarstvene tvrtke su tvornice „PSUNJ“ te „Alu-plastik“.

Na području općine Rešetari djeluje nekoliko športskih i kulturnih udruga među kojima posebno mjesto zauzimaju KUD „Rešetari“ i Književno likovno društvo „Rešetari“. Sami začeci rada Kulturno – umjetničkog društva Rešetari datiraju još iz davne 1946. godine, kada se okupljaju mladi žitelji Rešetara i iniciraju rad u kulturno – umjetničkom segmentu.

Svojim dugogodišnjim radom Kulturno – umjetničko društvo „Rešetari“ profiliralo se u društvo iskusnih profesionalaca, entuzijasta i zaljubljenika u bogatu hrvatsku kulturnu baštinu. Vodeći se tim ciljem, danas u sklopu KUD-a djeluje nekoliko sekcija od kojih posebice moramo istaknuti tamburašku, likovnu, te literarnu sekciju, a koje svojom glazbom, likovnim stvaralaštvom i pisanom riječju čine vrlo važan čimbenik očuvanja kulturnog izričaja i tradicijskih vrijednosti ovog dijela Slavonije.

Svestranost rešetaračkoga društva koje je umjetnicima iz svijeta, osobito Hrvatima izvan Hrvatske, otvorilo je niz mogućnosti sudjelovanja na Susretima pjesnika i na Likovnoj koloniji te njihovu promidžbu ne samo pjesničkog stvaralaštva objavljivanjem u zbornicima već slikarskih i kiparskih umjetničkih djela.

Slavonsko mjesto Rešetari u svom dugogodišnjem radu na promociji hrvatske kulture pohranjuje djelić tog bogatstva koje će ostati novim naraštajima, a bit će sačuvano zahvaljujući rešetaračkim zaljubljenicima u umjetnost.

Stanovnici Rešetara su posebno ponosni na svoje slavne ljude, među kojima spomenimo, Mariju Iveković, svjetsku prvakinju i rekorderku u atletici, Ivu Štivičića, dramskog pisca i scenarista te Antuna Petrovića, profesora, akademskog slikara i kipara.

Tekst pripremio: Goran Adamovski

Umjetnici iz svijeta u Rešetarima predstavljani u Zagrebu

Svečanim otvorenjem Izložbe naslovljene „Umjetnici iz svijeta u Rešetarima“ 31. svibnja 2010. godine u prostorima Hrvatske Matice iseljenika u Zagrebu, zagrebačka i hrvatska javnost imala je priliku upoznati se s dugogodišnjom suradnjom Matice i KLD „Rešetari“ iz Rešetara na njegovanju i održavanju odnosa domovine i Hrvata koji žive izvan Republike Hrvatske. Izložba je ujedno obilježila 110-tu godišnjicu rođenja Rešetarca Antuna Petrovića, profesora i akademskog slikara i kipara. Nakon njegove smrti 1979. godine štovatelji njegovog rada dali su poticaj za osnivanje likovne skupine koja će nositi njegovo ime. 1980. godine nastala je likovna skupina „Antun Petrović“ koja djeluje u okviru Kulturno-likovnog društva Rešetari, čiji moto je zajedničko djelovanje amatera i profesionalaca kroz raznolikost likovnog i kiparskog izraza. Zajedništvo domaćih umjetnika i hrvatskih umjetnika iz inozemstva rezultiralo je bogatim fundusom slika i kipova, njih oko 450 koji se nalaze u Galeriji „Antun Petrović“ u Rešetarima.

Uz predstavnike Ministarstva kulture i MVPPIE-a, dogradonačelnicu Nove Gradiške Ljepšu Rakas-Vujčić, načelnika Općine Rešetari Zlatka Agu, predsjednika KLD-a „Rešetari“ Ivana De Villa, kustosicu Mariju Karlovčanin – Subić, izložbu je otvorila ravnateljica HMI Katarina Fuček. Na dva kata Matice publici su se predstavili slikari i kipari koji su u slavonskim Rešetarima našli svoju umjetničku oazu.

Tako su se likovnim radovima predstavili akademski slikari iz iseljeničtva: Fehim Husković, Željko Jančić, Biserka Komac, Marija Kovač, Albert Leš, Cecilija Miler, Dubravko Naumov, Marija Rafai Kemer, Denis Tenev i Adriano Zacchero, a skulpturama Dušan Savić. Slike i grafike iz rešetaračke zbirke zastupali su i veliki broj radova domaćih umjetnika.

Najumjetničkije slavonsko mjesto također su Zagrepčanima predstavili kroz pjesmu članovi pjevačke skupine „Slavča“ i vrijedne domaćice, izvrsnim domaćim kolačima.

Diana Mašala Perković i Diana Šimurina-Šoufek iz HMI, Zagreb

Ulomak iz kataloga izložbe «Umjetnici iz svijeta u Rešetarima»

DUBRAVKO NAUMOV "FANTAZIJA", akvarel (90 x 60)

Svake godine rado su se odazvali u našu likovnu koloniju «Petrović» i ostavili svoje radove brojni iseljeni Hrvati i akademski slikari koji žive i rade u Makedoniji, Bosni i Hercegovini, Srbiji, Sloveniji, Austriji, Italiji, Kanadi, itd.

Ivan Jelanić

DJESCA
ZA DJESCU
I OSMIJEH
NA NJIHOVIM LICIMA

ДЕЦА
ЗА ДЕЦАТА
И НАСМЕВКА
НА НИВНИТЕ ЛИЦА

ZAHVALA

ACLANTIS FM

Zajednici Hrvata u Makedoniji

